A. D. 1910. Nrus II.

CURRENDA

W sprawie ubezpieczenia służby kościelnej.

Ustawą z dnia 16. grudnia 1906 Dz. u. p. Nr. 1. ex 1907, która weszła w życie z dniem 1. stycznia 1909, zostało wprowadzone obowiązkowe ubezpieczenie pensyjne prywatnych funkcyonaryuszy, mające na celu zapewnić tym zatrudnionym w służbie prywatnej, co do których zachodzą warunki ustawowe, zaopatrzenie w formie przyznania emerytury na starość lub na wypadek wcześniejszej niezdolności do pracy, z któregoto zaopatrzenia korzysta pod pewnymi warunkami także rodzina ubezpieczonego.

Mianowicie według tej ustawy obowiązkowi ubezpieczenia podlegają wszyscy funkcyonaryusze w służbie prywatnej, którzy: a) posiadają charakter urzędników, albo też są zajęci bądź wyłącznie, bądź przynajmniej przeważnie umysłowemi czynnościami służbowemi; b) pobierają od jednego i tego samego służbodawcy w formie płacy miesięcznej lub rocznej wynagrodzenie, dochodzące przynajmniej do 600 Kor. rocznie; c) w chwili wejścia ustawy (t. j. 1. stycznia 1909) lub w chwili objęcia posady, uzasadniającej obowiązek ubezpieczenia, nie przekroczyli 55 roku życia. Natomiast nie podlegają temu obowiązkowi ubezpieczenia: a) osoby, które nie skończyły jeszcze 18 roku życia lub przekroczyły w chwili wejścia ustawy lub objęcia posady 55 rok życia; b) osoby, które zatrudnione są bezpośrednio przy wytworze towarów i przy innych przeważnie fizycznych czynnościach, jako przemysłowi (w szerszem znaczeniu), górniczy, rolniczy i leśni robotnicy, względnie uczniowie i słudzy; c) osoby, które podlegają przepisom o czeladzi lub które wyłącznie, bądź przeważnie pełnią służbę czeladnią; d) osoby, które na podstawie dawniejszego zatrudnienia służbowego pobierają renty nieudolności lub starości, jeśli ta renta dochodzi lub przewyższa minimalny wymiar renty nieudolności lub starości ustawą z dnia 16. grudnia 1906 Dz. u. p. Nr. 1. ex 1907 ustanowiony.

Funkcyonaryusz, spełniający funkcye służbowe u kilku służbodawców, jest obowiązany ubezpieczać się tylko co do głównego zajęcia, a za takie uważa się służbę najwyżej płatną.

Wszelkie wątpliwości co do obowiązku ubezpieczenia rozstrzyga w pierwszej instancyi powiatowa władza polityczna, w której okręgu leży miejsce służbowe funkcyonaryusza, względnie, jeśli funkcyonaryusz jest zatrudniony u kilku służbodawców, powiatowa władza polityczna, w której okręgu mieszka funkcyonaryusz.

Osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, dzielą się stosownie do swych poborów na 6 klas płac, a mianowicie:

I.	klasa	z płacą	roczną	600 do 900	Kor.
II.	„	„	„	900 „ 1200	„
III.	„	„	„	1200 „ 1800	„
IV.	„	„	„	1800 „ 2400	„
V.	„	„	„	2400 „ 3000	„
VI.	„	„	„	ponad 3000	„

Do płacy zaliczają się: płaca w gotówce, dodatki na mieszkanie, funkcyjne i aktywalne, tudzież wszelkie rodzaje poborów w naturze.

Wartość poborów w naturze, o ile inna nie będzie wykazana, ma być przyjęta: za samo mieszkanie 15%, za mieszkanie z opałem i oświetleniem 20%, za mieszkanie z wiktem 33⅓% płacy w gotówce, innych zaś poborów w naturze według przeciętnych cen miejscowych. Tantyemy i inne pobory, zawisłe od powodzenia interesów, tudzież remuneracye, wlicza się do płacy tylko wtedy, jeśli wynoszą jedną trzecią część poborów stałych lub jeśli są zagwarantowane w pewnej minimalnej kwocie.

Przedmiotem ubezpieczenia jest:

a) dla ubezpieczonego: 1. renta nieudolności; 2. renta na starość;

b) dla rodziny ubezpieczonego: 1. renta wdowia, 2. dodatki na wychowanie dla dzieci; 3. jednorazowa odprawa dla wdowy, względnie dzieci.

Do uzyskania prawa do renty nieudolności, wdowiej i dodatków na wychowanie potrzebnem jest, aby od chwili ubezpieczenia upłynął czas oczekiwania, wynoszący 120 miesięcy wkładkowych; przed upływem czasu oczekiwania nabywa się to prawo tylko w wypadku, jeśli ubezpieczony stał się niezdolnym do zarobkowania lub zmarł w wykonywaniu służby lub też wskutek nieszczęśliwej przygody, która ze służbą pozostawała w związku.

Renta nieudolności składa się z kwoty zasadniczej i z kwoty rosnącej.

Kwota zasadnicza stosuje się do klas płacy i wynosi rocznie w klasie I. 180 Kor., II. 270 Kor., III. 360 Kor., IV. 540 Kor., V. 720 Kor., VI. 900 Kor.

Taką rentę otrzyma ubezpieczony przed upływem czasu oczekiwania (120 miesięcy wkładkowych), jeśli stanie się niezdolnym do zarobkowania wskutek przypadku w wykonywaniu służby lub wskutek wypadku, który pozostaje w związku z służbą, a nie z innej przyczyny.

Po upływie czasu oczekiwania (t. j. 120 miesięcy wkładkowych) kwota zasadnicza wzrasta za każde 11 miesięcy wkładkowych w klasie I. o 9 Kor., II. o 13 Kor. 50 h., III. o 18 Kor., IV. o 27 Kor., V. o 36 Kor., a VI. o 45 Kor. Jeżeli nie upłynął cały rok, t. j. 12 miesięcy wkładkowych, podwyżkę tę oblicza się w stosunku do ilości miesięcy, które w tym roku upłynęły i za które premię uiszczono.

Po upływie czasu oczekiwania nabywa prawo do renty nieudolności każdy, kto wskutek jakiegokolwiek wypadku (czy w służbie, czy poza służbą) lub z powodu ułomności cielesnej albo umysłowej jest niezdolnym do spełniania swych obowiązków służbowych; traci jednak to prawo: a) kto zatrudnieniem, odpowiadającem jego siłom, zarabia sobie kwotę, przewyższającą nabytą rentę nieudolności, a wynoszącą

przynajmniej 600 Kor. rocznie; b) kto swą niezdolność do zarobkowania spowodował rozmyślnie lub przy popełnieniu zbrodni, stwierdzonej w drodze karno-sądowej. W tym jednak wypadku renta nieudolności może być przyznana całkowicie lub częściowo członkom rodziny ubezpieczonego, jeśli mieszkają w Austryi i mają ustawowe prawo żądania alimentacyi od ubezpieczonego. Ustaje także prawo poboru renty nieudolności: a) ze śmiercią ubezpieczonego; b) z chwilą, gdy ubezpieczony odzyskał zdolność zarobkowania, t. j. z chwilą, gdy zarobkowaniem, odpowiadającem jego siłom, zarabia kwotę, przewyższającą rentę nieudolności, a wynoszącą co najmniej 600 Kor. rocznie.

Renta na starość. Rentę tę nabywa ten, kto złożył 480 wkładek miesięcznych, bez względu na to, czy jest zdolnym do zarobkowania, czy i ile zarobkuje. Renta ta składa się z kwoty zasadniczej i przyrostu za czas ostatnich 360 miesięcznych wkładek, a wynosi rocznie w klasie I. 450 Kor., II. 675 Kor., III. 900 Kor., IV. 1350 Kor., V. 1800 Kor., VI. 2250 Kor. Pobór jej może być odłożony przez tego, który ją nabył, na czas późniejszy, a wtedy wzrasta o przyrost rezerwy premiowej i może być w każdej chwili zażądaną.

Renta wdowia wynosi połowę renty, jaką pobierał, względnie do jakiej nabył prawo zmarły małżonek w chwili śmierci. Prawo do tej renty zyskuje wdowa, jeżeli: a) od dnia zawarcia małżeństwa upłynął przynajmniej rok jeden; b) ubezpieczony zawarł małżeństwo przed ukończeniem 50-go roku życia; c) jeżeli zmarły w chwili zawarcia małżeństwa nie pobierał renty nieudolności; d) jeżeli wdowa w czasie śmierci małżonka nie była z nim z własnej winy sądownie rozwiedziona, lub małżonkowie nie byli sądownie rozdzieleni; e) jeżeli wdowie w drodze karno-sądowej nie dowiedziono, że była winną lub współwinną śmierci małżonka wskutek rozmyślnego działania. Pobór renty wdowiej ustaje z śmiercią wdowy, tudzież z chwilą powtórnego zamążpójścia; w tym jednak ostatnim wypadku wdowa ma prawo do odprawy, wynoszącej trzykrotną roczną rentę wdowią.

Dodatki na wychowanie. Dodatek na wychowanie wynosi dla każdego dziecka osieroconego tylko przez jedno z rodziców (ojca lub matkę) $1/3$, osieroconego przez obydwoje rodziców $2/3$ kwoty, jaka przysługiwała zmarłemu ubezpieczonemu tytułem renty. Suma dodatków na wychowanie dla dzieci, osieroconych tylko przez matkę, nie może przekraczać 50%, osieroconych tylko przez ojca, jeżeli żyjąca matka pobiera rentę wdowią, 75%, a osieroconych, przez obydwoje 200% powyższego wymiaru, z tem jednak ograniczeniem, że suma ta nie może przewyższać renty, do jakiej nabył prawo ubezpieczony w chwili śmierci. Prawo do poboru dodatków na wychowanie mają wszystkie dzieci ubezpieczonej matki, a po ubezpieczonym ojcu tylko dzieci ślubne lub legitymowane i to tylko w tych wypadkach, w których może być nabyte prawo do renty wdowiej. Jeśli obydwoje rodzice byli ubezpieczeni i obydwoje umarli, osierocone dzieci mają prawo do dodatków na wychowanie tylko po jednem z rodziców, a to po tym, który miał prawo do wyższej renty. Prawo poboru dodatku na wychowanie traci dziecko z ukończeniem 18 roku życia.

Jednorazowa odprawa, która wynosi 200% kwoty zasadniczej, jaką nabywa ubezpieczony po 120 miesiącach wkładkowych, należy się wdowie, względnie dzieciom ubezpieczonego, jeśli tenże umarł przed upływem czasu wyczekiwania, a nie

pobierał renty nieudolności i jeśli spełniają się wszystkie warunki, potrzebne do uzyskania renty wdowiej, względnie dodatków na wychowanie.

Wszystkie renty i dodatki na wychowanie płatne są w ratach miesięcznych z góry za przedłożeniem przed każdą wypłatą poświadczenia życia, względnie wdowieństwa. Prawo do rent i dodatków na wychowanie gaśnie wskutek przedawnienia po upływie 10 lat od chwili, w której zaczęło istnieć, a prawo do poboru pojedynczych rat po upływie jednego roku od chwili płatności, jeśli przedawnienie ma cechy wymagane przez kodeks cywilny.

Prawo poboru renty nieudolności, wdowiej i dodatku na wychowanie zawiesza się: a) jeżeli i jak długo osoba uprawniona na podstawie ustaw o ubezpieczeniu na wypadek pobiera rentę całkowitej lub częściowej nieudolności i to aż do kwoty tego poboru; b) jeżeli i jak długo taka osoba mieszka poza granicami Austryi; c) jeżeli i jak długo odbywa karę więzienną, trwającą dłużej, niż jeden miesiąc.

W tych jednak wypadkach pobór renty nieudolności lub wdowiej ma być przekazany członkom rodziny, o ile mieszkają w granicach Austryi i mają ustawowe prawo żądania od ubezpieczonego alimentacyi.

Obowiązek ubezpieczenia ustaje: a) jeżeli ubezpieczony występuje ze służby, w której był obowiązkowo ubezpieczony i nie obejmuje służby, która ubezpieczeniu podlega; b) jeżeli stale jest zatrudniony poza granicami Austryi; c) gdy rozpoczyna pobierać rentę nieudolności, względnie starości.

Ubezpieczony, dla którego zgasł obowiązek ubezpieczenia z powodu wystąpienia ze służby lub stałego zatrudnienia za granicą, ma prawo żądać zwrotu uiszczonych przez się premii bez odsetek; kobiety ubezpieczone, jeżeli do dwu lat po zawarciu małżeństwa wystąpią z obowiązku ubezpieczenia, mają prawo do zwrotu całkowitej rezerwy premiowej.

Żądanie zwrotu może być zgłoszone najwcześniej po upływie 3 miesięcy, a najpóźniej do 18 miesięcy od czasu wygaśnięcia obowiązku ubezpieczenia; po upływie 18 miesięcy traci się prawo żądania zwrotu. Wystąpienie z pretensyą do zwrotu premii pociąga za sobą uszczuplenie ekspektatyw, względnie ukrócenie ubiegłego już czasu oczekiwania, a wypłacenie rezerwy premiowej uważa się za całkowitą odprawę.

Jeżeli dla osoby, której obowiązek ubezpieczenia zgasł, nastanie ponownie obowiązek ubezpieczenia w ciągu 12 lat od chwili płatności ostatniej premii, natenczas uzyskane dawniej przez ubezpieczonego prawa — z wyjątkiem wypadku, gdy wypłacono rezerwę premiową — będą wypłacone pod warunkiem dowodnego wykazania pretensyi; prawa te będą uszczuplone w wypadku, jeżeli ubezpieczony po ustaniu obowiązku ubezpieczenia wystąpił był z pretensyą do zwrotu premii. Jeżeli zaś obowiązek nowego ubezpieczenia nastąpi później (t. j. po upływie więcej, niż 12 lat od poprzedniego zgaśnięcia obowiązku ubezpieczenia), ubezpieczony na nowo może się domagać policzenia czasu oczekiwania w wymiarze, nieprzekraczającym 5 lat.

Zwolniony od ubezpieczenia z powodu pobierania renty nieudolności, jeżeli na nowo podlegnie obowiązkowi ubezpieczenia, odzyskuje wszystkie poprzednio nabyte prawa.

Osoba, której zgasł obowiązek ubezpieczenia z powodu wystąpienia ze służby lub stałego zatrudnienia za granicą, może — z wyjątkiem wypadku wypłacenia

rezerwy premiowej — nabyte przez siebie prawa zastrzedz przez dobrowolne ubezpieczenie. Co do osób, zatrudnionych za granicą, zastrzeżonem jest, aby była zatrudniona w zakładzie zagranicznym, utrzymywanym przez tutejszokrajowe przedsiębiorstwo.

Z żądaniem ubezpieczenia dobrowolnego winna się taka osoba zgłosić najwcześniej w trzy miesiące, a najpóźniej do 18 miesięcy od ustania obowiązku ubezpieczenia. Dobrowolnie ubezpieczony ma opłacać całą premię, a ubezpieczenie dobrowolne gaśnie, jeżeli ubezpieczony: a) zalega z opłatą premii przez 6 miesięcy; b) przenosi się na stałe za granicę i tam nie jest zajęty w zakładzie, utrzymywanym przez tutejszokrajowe przedsiębiorstwo. W razie zgaśnięcia dobrowolnego ubezpieczenia, ma ubezpieczony prawo żądać 75% rezerwy premiowej, która się uzbierała w czasie dobrowolnego ubezpieczenia, tudzież premii przez się podczas ubezpieczenia obowiązkowego uiszczonych, o ile ich przedtem nie zażądał.

Premie wkładkowe. Celem uzyskania powyższych praw i świadczeń, każdy ubezpieczony jest obowiązany płacić premie w stosunku do klasy płac, do której jest zaliczony. Premie te, które mają być płacone za każdy miesiąc (miesiąc wkładkowy) z góry i to w pierwszym dniu miesiąca kalendarzowego, wynoszą:

w I.	klasie	płacy	miesięcznie	6	Kor.
„ II.	„	„	„	9	„
„ III.	„	„	„	12	„
„ IV.	„	„	„	18	„
„ V.	„	„	„	24	„
„ VI.	„	„	„	30	„

a wysokość ich ma obowiązywać przez pierwsze 20 lat i po upływie tego czasu może być zmienioną tylko w drodze ustawodawstwa.

Z powyższych premii ma w pierwszych czterech klasach opłacać służbodawca 2/3, a ubezpieczony 1/3, w klasie V. i VI. po połowie służbodawca i ubezpieczony, a jeżeli pobory ubezpieczonego, wzięte przy oznaczeniu wymiaru premii w rachubę, przekraczają rocznie 7200 Kor., wtedy sam ubezpieczony ma opłacać całą premię.

Po upływie 480 miesięcy wkładkowych ustaje obowiązek opłacania premii.

Obowiązek opłacania premii rozpoczyna się dla ubezpieczonego i jego służbodawcy z chwilą nastania obowiązku ubezpieczenia (t. j. objęcia służby), ustaje zaś z chwilą ustania obowiązku ubezpieczenia (t. j. wystąpienia ze służby). Jeżeli jeden lub drugi termin wypadł w ciągu miesiąca kalendarzowego, należy uiścić premię za cały ten miesiąc kalendarzowy. Premie nie płacone, jeśli od ich płatności upłynęły 3 lata, ulegają przedawnieniu.

Oddawanie całej premii cięży na służbodawcy, który ma prawo co miesiąca z płacy ubezpieczonego strącać sobie część premii, jaka na ubezpieczonego przypada.

Potrącenie to musi być wykonane w ciągu 3 miesięcy, inaczej gaśnie prawo potrącania. Zalegające premie mogą być z 4% odsetkami zwłoki (z wyjątkiem premii opłacać się mających z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia) ściągnięte w drodze egzekucyi politycznej lub w razie potrzeby nawet sądowej, a w konkursie przysłu-

guje im prawo pierwszeństwa zaległości podatkowych. Niemożność ściągnięcia zaległości nie pozbawia ubezpieczonego prawa do świadczeń ustawowych.

Dla przeprowadzenia powyższego ubezpieczenia pensyjnego utworzono ustawą z dnia 16. grudnia 1906 Dz. u. p. Nr. 1. ex 1907 osobny państwowy „Powszechny Zakład pensyjny" z biurami krajowemi, dla którego wydano osobny statut rozporządzeniem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. kwietnia 1908 Dz. u. p. Nr. 62.

Wszelkie zgłoszenia osób, które podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, mają uskuteczniać służbodawcy, lub ich pełnomocnicy, — a to w przeciągu 4 tygodni od objęcia, względnie opuszczenia służby lub zaszłej zmiany. Zgłoszenia te mają być uskuteczniane jedynie i wyłącznie na przepisanych drukach, których w potrzebnej ilości dostarczy na żądanie, bezpłatnie, polityczna władza powiatowa lub biuro krajowe zakładu pensyjnego; zgłoszenia w innej formie dokonane, uważa się za nieważne (§. 98 wspomnianego wyżej statutu). Zgłoszenia te odnoszą się do objęcia służby, do wystąpienia ze służby, do zmiany płacy; w każdym wypadku należy przedłożyć osobne zgłoszenia, które mają być podpisane przez służbodawcę lub jego pełnomocnika, a także — o ile rozchodzi się o zgłoszenie do ubezpieczenia lub zaszłą zmianę — przez funkcyonaryusza, a to celem uniknięcia sporów między służbodawcą a funkcyonaryuszem.

Jeżeli służbodawca mniema, że zgłoszony funkcyonaryusz nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia, ma to swoje przekonanie wyrazić w „uwadze" zgłoszenia, a zarazem podać uzasadnienie.

Wszelkie zgłoszenia należy wnosić do krajowego Biura „Powszechnego Zakładu pensyjnego dla funkcyonaryuszy" we Lwowie (ul. Podlewskiego l. 5, II).

Służbodawcy, którzy zgłoszeń przepisanych albo nie uczynili, albo uczynili nie w przepisanym terminie, będą karani grzywną aż do 200 Kor., a w razie niemożności ściągnięcia grzywny aresztem do dni 20; służbodawcy, którzy w zgłoszeniach podają szczegóły, niezgodne z prawdą, będą karani, o ile nie zachodzi istota czynu, podpadającego karze według ustaw karnych, grzywną od 10 do 1000 Kor., a w razie niemożności ściągnięcia grzywny, aresztem od jednego dnia do trzech miesięcy. Odnosi się to także do pełnomocników, ustanowionych do zgłoszeń, ustawą przepisanych, których nazwiska i miejsce zamieszkania mają być podane do wiadomości zakładu pensyjnego. Służbodawcy, którzy swoim funkcyonaryuszom przy wypłacie rozmyślnie potrącają wyższe kwoty od tych, jakie według ustawy przypadają na ubezpieczonych lub którzy umowami, z funkcyonaryuszami zawartemi, starają się wykluczyć lub ograniczyć stosowanie ustawy o ubezpieczeniu pensyjnem, podlegają grzywnie do 400 Kor., a w razie niemożności ściągnięcia grzywny aresztowi do jednego miesiąca. Kary pieniężne wpływają do funduszu zapomogowego dla osób niezamożnych lub niemających posady, jaki ma być utworzony przy państwowym Zakładzie pensyjnym. Powyższe kary wymierza w pierwszej instancyi polityczna władza powiatowa.

Wszystkie rozprawy i dokumenty, potrzebne do uzasadnienia i ułożenia stosunków prawnych między Zakładem pensyjnym z jednej, a służbodawcami i ich .unkcyonaryuszami z drugiej strony, są wolne od należytości skarbowych i stemplif

Wszelkie orzeczenia: a) co do obowiązku ubezpieczenia, zaliczenia do klasy płac, oznaczenia głównego zajęcia, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia; b) co do roszczeń ubezpieczonego do świadczeń, tą ustawą określonych — ma wydawać Zakład pensyjny, względnie jego biuro krajowe na piśmie z podaniem powodów, a orzeczenia te mają być stronom doręczone.

Rekursy przeciw orzeczeniom w sprawach pod a) wymienionych mogą być wniesione do politycznej władzy powiatowej do dni 14 od doręczenia, przeciw orzeczeniom tej władzy do politycznej władzy krajowej także w terminie 14-dniowym, a przeciw orzeczeniu władzy krajowej do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w ciągu 4 tygodni od doręczenia — zawsze za pośrednictwem tej władzy, która wydała zarekurowane orzeczenie. Rekursy w sprawach, pod b) wymienionych, mogą być wniesione w terminie 6-miesięcznym drogą pozwu do sądu polubownego, który istnieje w siedzibie krajowego biura Zakładu pensyjnego. Przeciw orzeczeniu sądu polubownego niema rekursu.

Według §§. 64—67 wymienionej ustawy z dnia 16. grudnia 1906 Dz. u. p. Nr. 1. ex 1907 obowiązkowi ubezpieczenia można zadośćuczynić nietylko przez ubezpieczenie się w państwowym Zakładzie pensyjnym, ale także przez ubezpieczenie się w Zakładzie zastępczym lub też przez umowy zastępcze, zawarte przez funkcyonaryuszów z zakładami ubezpieczeń, które mają pozwolenie zawierania interesów w Austryi lub służbodawcami. Do tego potrzeba koniecznie, aby zakłady uznane zostały za takie przez c. k. Ministerstwo spraw wewn., a umowy zastępcze uzyskały zatwierdzenie tegoż Ministerstwa.

Za zakład zastępczy, w którym obowiązani do ubezpieczenia mogą być ubezpieczani, uznane zostało na podstawie upoważnienia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 13. października 1908 L. 33256 reskryptem c. k. Namiestnictwa z 9. listopada 1908 L. 150313 istniejące od dawnych lat w naszym kraju Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie.

Towarzystwo to ma kilka działów i rodzajów ubezpieczeń, jednakże tylko dział pierwszy odpowiada warunkom ubezpieczenia, ustawą z 16. grudnia 1906 wprowadzonego i tylko w tym dziale można ubezpieczać prywatnych funkcyonaryuszów, jeżeli ubezpieczenie ma zadosyćuczynić przepisom ustawy.

Warunki ubezpieczenia w tym dziale, wymiar wkładek, tudzież wymiar świadczeń ze strony Towarzystwa dla ubezpieczonych są te same, co w państwowym Zakładzie pensyjnym.

Zachodzi pytanie, czy służba kościelna podlega obowiązkowi powyższego ubezpieczenia.

Nie ulega wątpliwości, że tego obowiązku nie można rozciągać na niższą kościelną (kościelnych, grabarzy i t. p.); słudzy ci bowiem nie mają charakteru urzędników prywatnych, a posługi przez nich kościołowi oddawane nie są czynnościami ani wyłącznie, ani przeważnie umysłowemi; nadto pobory ich z tytułu służby kościelnej zazwyczaj nie dochodzą do rocznej kwoty 600 Kor.

Natomiast obowiązek ten zdaniem naszem rozciąga się na organistów. Jakkolwiek bowiem nie mają ani charakteru urzędników prywatnych, przecież czynności ich

służbowe należy uważać, jeśli nie za wyłącznie, to przynajmniej za przeważnie umysłowe. Podlegają zaś temu obowiązkowi ci organiści, którzy w chwili wejścia ustawy w życie t. j. w dniu 1. stycznia 1909 nie przekroczyli 55 lat życia, a skończyli lat 18 i których pobory organistowskie wynoszą przynajmniej 600 Kor. rocznie. Organiści, którzy w chwili wejścia ustawy w życie nie skończyli lat 18, będą obowiązani do ubezpieczenia z chwilą osiągnięcia tego wieku.

Do poborów zaś organistowskich, t. j. tych, które organiści tytułem wynagrodzenia za czynności organistowskie otrzymują, należy zdaniem Naszem zaliczyć: a) płacę w gotówce, jaką na podstawie umowy pobierają; b) wartość mieszkania, a ewentualnie, gdzie opał, względnie wikt mają, wartość mieszkania z opałem i względnie z wiktem, a to w wysokości przez ustawę określonej; c) wartość użytkową (czynszową) gruntu, oddanego im na podstawie umowy do używania; d) dochody kościelne, jakie otrzymują z okazyi pogrzebów, ślubów, chrztów i t. p., dalej wynagrodzenie za granie podczas mszy śpiewanych w przeciętnej rocznej kwocie; wreszcie e) wartość innych poborów w naturze, o ile je organiści otrzymują na podstawie umowy, a to według przeciętnych cen miejscowych.

Natomiast zdaniem Naszem nie nadają się do zaliczenia datki, jakie organiści gdzieniegdzie otrzymują z okazyi spowiedzi wielkanocnej (za kartki do spowiedzi), kolendy, błogosławienia święconego i t. p., gdyż datki te są dobrowolnymi i organista do nich nie ma ścisłego prawa, a parafianie nie mają obowiązku do składania tych datków; nie mają więc one charakteru poborów służbowych. Nadto datki te nie dadzą się dokładnie obliczyć, a — jak poucza doświadczenie — maleją z każdym rokiem.

Również nie nadają się do zaliczenia dochody, jakie gdzieniegdzie organiści mają z ubocznych zajęć, n. p. z prowadzenia sklepiku, ze sprawowania funkcyi kasyerów przy kasach Raiffeisena, z wykonywanego przez nich rzemiosła, z przedsiębiorstw, z gospodarstwa na własnym lub wydzierżawionym gruncie i t. p., gdyż dochody te nie są poborami służbowymi, a organista otrzymuje je nie z tytułu swej służby organistowskiej.

Ustawowe wkładki za organistów ma opłacać w wysokości i w terminach, ustawą przepisanych służbodawca, t. j. zarządca kościoła, przy którym organista spełnia swe funkcye i on tak za same wkładki, jak i za ich regularną spłatę, a więc i za 4% odsetki zwłoki wobec zakładu pensyjnego odpowiada; przeciw niemu też może być przeprowadzona, celem ściągnięcia wkładek, egzekucya polityczna, — a w razie potrzeby — sądowa. Również służbodawca, t. j. zarządca kościoła, jest obowiązany zgłosić organistę do ubezpieczenia pensyjnego w sposób wyżej wskazany, gdyż on, — a nie organista lub kto inny — naraża się na grzywny, względnie kary, na służbodawców za niezgłoszenie lub za podawanie szczegółów z prawdą niezgodnych ustanowione.

Przypadającą na organistę część wkładki (1/3 przy poborach do 2400 Kor., a 1/2 przy poborach rocznych od 2400 Kor., całą wkładkę przy poborach ponad 7200 Kor.), winien służbodawca potrącać z poborów organisty najdalej do 3 miesięcy, inaczej bowiem traci prawo potrącania.

Z jakich funduszów pokrywać ten wydatek?

Z tych samych, z których opłaca się organistę; gdyby zaś te fundusze na to nie wystarczały, należy na ten cel użyć składek, względnie dochodów kościelnych, a ewentualnie można pociągnąć do tego strony konkurencyjne.

Wzywamy niniejszem P. T. Zarządców kościołów, aby tam, gdzie zachodzą wymagania i warunki ustawowe, zgłosili do krajowego Biura „Powszechnego Zakładu pensyjnego dla funkcyonaryuszy“ we Lwowie (ul. Podlewskiego l. 5), na przepisanych formularzach (których to biuro bezpłatnie udzieli) swoich organistów do ubezpieczenia pensyjnego w terminie jak najkrótszym. Na wypadek, gdyby chcieli ich ubezpieczać w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie (ul. Klem. Tańskiej L. 3, filia w Krakowie, ul. Floryańska L. 13), mogą to uczynić, co jednakże nie zwalnia od obowiązku zgłoszenia w wspomnianem biurze „Powszechnego Zakładu pensyjnego“; w tym jednak wypadku należy w zgłoszeniu (w uwadze) zaznaczyć, że zgłoszony jest lub ma być ubezpieczony w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie, jako w zastępczym zakładzie ustawowym emerytalnym.

Dla uniknięcia wszelkich nieporozumień należy się postarać, aby zgłoszenia podpisali także organiści.

Nakoniec zaznaczamy wyraźnie, że tak o obowiązku ubezpieczenia, jak o klasie płac, o wysokości wkładek i o tem, które pobory podlegają ubezpieczeniu według ustawy, decyduje w pierwszym rzędzie wspomniane biuro „Powszechnego Zakładu pensyjnego“, a w drugim rzędzie — w drodze rekursu — polityczne władze, począwszy od c. k. Starostwa do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

L. 1319.

Ścisłe przestrzeganie terminów przedkładania kwartalnych wykazów statystycznych o ruchu ludności.

Z końcem bieżącego roku zostaną wdrożone roboty przygotowawcze do spisu ludności, którym c. k. centralna komisya statystyczna będzie mogła podołać tylko pod tym warunktem, że kwartalne wykazy zawczasu przedłożone zostaną.

Wskutek reskryptów c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16. stycznia 1910 L. 44.644/09, oraz c. k. Namiestnictwa z dnia 7. lutego 1910 L. 186/15, poleca Konsystorz Biskupi WW. Zarządom parafii, aby przytoczone wykazy pod osobistą odpowiedzialnością w nieprzekraczalnym terminie: za I. kwartał do 15. kwietnia, za II. do 15. lipca, za III. do 15. października, a za IV. do 15. stycznia następnego roku c. k. politycznym władzom powiatowym przedkładały.

Konkurs.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Tarnowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela religii rzym.-kat. przy szkole 3-kl. wydziałowej żeńskiej, połączonej z 4-kl. pospolitą im. Słowackiego w Tarnowie, z poborami II. klasy płac.

Kanonicznie ordynowani kapłani świeccy i zakonni mają wnieść podania należycie udokumentowane za pośrednictwem władzy przełożonej do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie.

Sprawozdanie kasowe Rady miejscowej męskiego Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Tarnowie za rok 1909.

A. Fundusz zakładowy taki sam, jaki był z końcem roku 1908, t. j. wynosi 27.425 Kor. 36 hal.

B. Fundusz obrotowy:

a) Dochody:

1. Papiery lokacyjne	2000	Kor.	— hal.
2. Procent od kapitałów zakładowych	1310	„	13 „
3. Członkowie wspierający	652	„	60 „
4. Kwesty	841	„	06 „
5. Dobrodzieje	315	„	47 „
6. X. Sanguszko	416	„	— „
7. Tarnowska Kasa Oszczędności	300	„	— „
Razem	5835	Kor.	26 hal.
Remanent z 1908 roku:	566	„	— „
Razem	6401	Kor.	26 hal.

b) Wydatki:

1. Ochronce dla małych dzieci na ul. Ogrodowej	220	Kor.	— hal.
2. Papiery lokacyjne	2000	„	— „
3. Tow. „Ojczyzna“	100	„	— „
4. Tow. stróżów katolickich „Braterstwo“	50	„	— „
5. Konferencyi I.	1612	„	21 „
6. Konferencyi II.	1612	„	21 „
7. Inne	99	„	21 „
Razem	5693	Kor.	63 hal.

Zestawienie:

Dochody w r. 1909 i remanent z r. 1908 . . .	6401	Kor.	26 hal.
Wydatki w r. 1909	5693	„	63 „
Zostaje . .	707	Kor.	63 hal.

Sprawozdanie Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Pilźnie za rok 1909.

Towarzystwo istnieje od roku 1897.

Liczba członków honorowych: 5. Liczba członków zwyczajnych z końcem roku 1908: 36. W ciągu roku ubyło członków 2. Z końcem roku 1909 członków 50.

Liczba osób wspieranych: 19. Nadto obdarowano 17 ubogich dzieci szkolnych ciepłem ubraniem na „Gwiazdkę", wartości 115 Kor. 98 hal., zebranych w drodze składek.

SPRAWOZDANIE KASOWE.

Dochód:

1. Pozostałość kasowa z roku 1908	74	Kor.	18 hal.
2. Dar miasta Pilzna	100	„	— „
3. Dar Stow. oszczędn. i pożyczek w Pilźnie . .	50	„	— „
4. Kwesta wielkanocna	23	„	68 „
5. Ze sprzedaży maszyny pończoszkowej . . .	90	„	— „
6. Wkładki miesięczne członków	385	„	10 „
7. Procent od lokowanych pieniędzy	1	„	80 „
Razem . . .	724	Kor.	76 hal.

Rozchód:

1. Wsparcia miesięczne dla ubogich i chorych w gotówce i naturze	713	Kor.	34 hal.
2. Kursorce za zbieranie wkładek	10	„	40 „
Razem . . .	723	Kor.	74 hal.

Zestawienie:

Dochód	724	Kor.	76 hal.
Rozchód	723	„	74 „
Pozostaje na rok 1910:	1	Kor.	02 hal.

Fundusz biednych szkolnych dzieci, zostających pod zarządem Towarzystwa św. Wincentego à Paulo.

D o c h ó d :

1. Pozostałość kasowa z roku 1908	5 Kor.	22 hal.
2. Zebrano drogą skiadek	113 „	50 „
Razem . . .	118 Kor.	72 hal.

R o z c h ó d :

Wydano na ubrania	115 Kor.	98 hal.
Pozostaje na rok 1910:	2 Kor.	74 hal.

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

Decorati Expos. canon.: A. R. Dni P a w i c k i A n d r e a s, Par. de Żegocina et W c i s ł o J o a n n e s, Par. de Chomranice.

Translati: R. N o w a k S t a n i s l a u s (jun.) e Nowy Sącz ad Borzęcin; R. P a ł k a A n t o n i u s e Radłów ad Nowy Sącz; R. B a j o r s k i J o a n n e s e Witkowice ad Wojakowa; R. B a r t o s z e w s k i A n d r e a s e Wojakowa ad Radłów; R. S z c z e r - b i ń s k i J o a n n e s e Borzęcin ad Witkowice.

Piis ad aram precibus commendantur:

Anima p. m. M a ś l o n k a J o a n n i s, emer. Par. de Jaślany, qui die 28. Decembris 1909 in Piwniczna repentina obiit morte. Societati precum adscriptus.

p. m. L e ż o ń M i c h a ë l i s, Coop. exp. in Kamionka mała, qui die 2. Februarii a. c. repente mortuus est. Societati precum pro felici morte adscriptus.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 23 lutego 1910.

X. Dr. Władysław Mysor
Kanclerz.

† LEON
Biskup.

Nakładem Kleru Dyecezalnego. Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie.